

Arkivsaksnummer: 2026/13188-6

Saksbehandler: Trond Erik Buttingsrud

Dato: 17.09.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Hallingskarvet nasjonalparkstyret	27 - 2026	21.09.26

Oppsetting av luftavfukter på hytter og motorferdsel for å gjennomføre arbeid i Ynglesdalen - Hol kommune.

Forvalters innstilling

Hallingskarvet nasjonalparkstyret gir Hol kommune v/Erik Kaupang dispensasjon til å montere luftavfukter, Solarvent, med solcellepanel på steinbu i Finnebotn og Tuftehytta ved Tuftejødne.

Det gis dispensasjon til å benytte snøskuter til å frakte materiell og å utføre arbeidet med monteringen. Det kan kjøres 6 turer med snøskuter. Arbeidet skal gjennomføres i perioden 1. april til 30. april 2027.

Vedtaket er gjort med hjemmel i Verneforskrift for Hallingskarvet nasjonalpark § 3 pkt. 6.3 d. og § 3 pkt. 1.3.c.

Vilkår for tillatelsen:

- Det må tas hensyn til viltet i området, og en må rette seg etter de henstillinger som eventuelt gis av oppsynet i forhold til villrein. Statens Naturoppsyn skal kontaktes i forkant for å avklare om det er villrein i området.
- Vedlagt kjøreskjema skal alltid være med under transporten, og skal vises til oppsynet når dette kreves. Kjøreskjema skal fylles ut før turen starter. Kjøreskjema skal sendes ferdig utfyllt til Hallingskarvet nasjonalparkstyret når kjøringen er avsluttet, eller senest innen 1. juni 2027.

Denne dispensasjonen begrenser ikke grunneiers rett til å forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom.

Forvaltningsmyndigheten ser behovet for å holde hytter vedlike. Luftavfukter er med på å ta vare på bygninger. På samme tid vil solcellepanel endre det visuelle uttrykket på bygningene. Etter nasjonalparkstyrets sin vurdering vil bruk av nyere teknologi, i dette tilfelle luftavfukter med solcellepanel, også vise en utvikling i bruken av hytter. Slik sett mener forvaltningsmyndigheten at luftavfukter med solcellepanel er tiltak som kan aksepteres for at hytter fortsatt kan være i bruk.

Vedtaket følger opp forvaltningsplanen for nasjonalparken og det vil etter forvaltningsmyndigheten sin vurdering være lav sannsynlighet for at naturmangfoldet blir berørt av vedtaket.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Hol kommune søkte i 13.03.2026 om å gjennomføre utbedringer og vedlikehold av sine bygg i Ynglesdalen. Planlagt vedlikehold var bytte av pipe på nødbu ved Ynglesvatnet, sette opp brannmur og montering av ventilasjon drevet av solceller (Solarvent) på steinbu i Finnebotn, og montering av Solarvent og vedlikehold av bygningsmasse ved Tuftehytta i Ynglesdalen.

Det ble i sak 16-2026 gitt dispensasjon til motorferdsel for vedlikehold av de tre byggene i Ynglesdalen. Montering av avfuktningssystemet Solarvent med solcellepanel ble ikke behandlet da dette krevet en uttalelse fra kulturminnemyndighetene hos Buskerud fylkeskommune. Denne delen av søknaden fra 13.06.2026 blir nå tatt opp til behandling i Hallingskarvet nasjonalparkstyre.

Solcellepanel er å se på som en innretning som krever dispensasjon fra vernereglene i verneforskriften for Hallingskarvet nasjonalpark, jf. § 3. pkt. 1.1. *«Vern mot inngrep i landskapet. Området er verna mot inngrep av alle slag, til dømes oppføring og ombygging av bygninger, andre varige eller mellomlange innretninger, gjerde og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, fjerning eller øydelegging av inventaret i grotter, graving, utfylling, bortlegging av masse, sprenging, boring, bryting av stein, mineral og fossil og fjerning av større stein og blokker, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, bakkeplanering, framføring av luft- og jordleidninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stigar, løyper o.l. Oppstilling av tiltak er ikke uttømmende.»*

I Forvaltningsplan for Hallingskarvet går det fram at tiltak på freda bygninger, verneverdige bygninger og bygninger med kulturhistorisk verdi skal det tas hensyn til utføring, valg av materialer. Det skal bli lagt vekt på kulturminnestyresmaktene sin vurdering av om, og eventuelt hvordan et tiltak skal gjennomføres.

Seksjon for kulturarv, Buskerud fylkeskommune, har i e-post av 6. mai 2026 gjort en vurdering av etablering av Solarvent. Buskerud fylkeskommune ser på tiltaket som et begrenset fysisk inngrep og som er reversibelt. Etter fylkeskommunens erfaring kan slike løsninger ofte tilpasses eldre bygninger på en måte som er forenlig med hensynet til kulturminner og kulturmiljø, også i fjell- og seterområder.

Mye av vedlikeholdet på hyttene til Hol kommune ble gjennomført i vinteren 2026. Det er fortsatt behov for motorferdsel knyttet opp til oppsetting av Solarvent på steinbua i Finnebotn og på Tuftehytta. Hol kommune har etter telefonsamtale gitt tilbakemelding om at det er behov for 6 turer med snøskuter inn til hyttene i Ynglesdalen ved montering av Solarvent.

Vurdering

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Det antas at oppsetting av Solarvent på hyttene ikke vil påvirke naturmangfoldet. Påvirkning på naturmangfoldet vil derfor omhandle bruken av motorferdsel inn til steinbua i Finnebotn og Tuftehytta.

Når det gjelder krav til kunnskap om naturmangfoldet i naturmangfoldloven § 8, har forvaltningen god oversikt over omfanget av motorferdsel gjennom de rapporteringsordninger som finnes, og kontroller gjennomført av Statens naturoppsyn. I forhold til naturverdiene er det først og fremst villrein som kan bli påvirket av motorferdsel. Så langt det er mulig holder forvaltningen seg oppdater på villreinens forflytninger gjennom observasjoner i felt og via GPS merka dyr. I tillegg bruker forvaltningen aktuell faglitteratur og tidligere erfaringer om villreinens forflytninger i kunnskapsgrunnlaget. I faggrunnlag til Kvalitetsnormen for villrein, er Finnebotn og området ved Ynglesvatnet definert som sommer- og vinterbeiteområde og vårbeite for bukk. Ved forstyrrelser vil villrein reagere med fluktreaksjon. Dette er naturlige reaksjonsmønstre der den enkeltvis forstyrrelse ikke vil true arten. Artskart inneholder ikke registreringer av truede eller sårbare arter i området som kan bli påvirket av motorferdsel på vinterføre.

§ 10 økosystemtilnærming og samlet belastning. Dette prinsipp er viktig for den totale belastningen fra forstyrrelser og motorferdsel i verneområdet. Det er noe motorferdsel i Hallingskarvet i dag. Denne er konsentrert til noen måneder i vinterhalvåret. Ferdsel på ski og til fots foregår i all hovedsak etter merkede løyper og stier. Det gis kun tillatelse til transport som er vurdert til å være nødvendig. Vi har vurdert den samlede belastningen av motorferdsel og forstyrrelser i dag til å være akseptabel i henhold til verneformålet. Det totale søknadsomfanget har vært stabilt de siste årene, og vi mener derfor at eksisterende praksis i hovedsak kan videreføres.

Ut ifra sakens karakter mener forvaltningsmyndigheten at kunnskapsgrunnlaget er godt i denne saken, og at føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 dermed får mindre betydning. I og med at det er lav sannsynlighet for at naturmangfoldet blir berørt av vedtaket og det ikke kan påvises store effekter av dispensasjonen på verdifulle naturtyper og arter, legger forvaltningsmyndigheten til grunn at det ikke er nødvendig å foreta vurderinger etter miljøprinsippene i naturmangfoldloven §§ 11 og 12.

Hyttene der det skal utføres vedlikehold ligger langt fra vei. At arbeidet blir utført på snødekt mark er en god løsning for å gjennomføre arbeidet.

Ifølge forvaltningsplanen for Hallingskarvet nasjonalpark er det et mål at bygninger blir tatt vare på. Dette er å vise den historisk bruk av området, og at bygningen skal gi besøkende et innsyn i bruken av verneområdene. Installere avfuktingssystemet Solarvent er et godt tiltak for ivaretagelse av bygninger. Oppsetting av solcellepanel i tilknytning til Solarvent vil gi en visuell endring av bygningskroppen. Etter forvalter sin vurdering vil bruk av nyere teknologi, i dette tilfelle solcellepanel, også vise en utvikling i bruken av hytter. Slik sett mener forvalter at solcellepanel er tiltak som kan aksepteres for at hytter fortsatt kan være i bruk.

Seksjon for kulturarv, Buskerud fylkeskommune, uttrykker at bygningen ikke har en formell vernestatus. Tiltaket vurderes som et lite og i hovedsak reversibelt inngrep, og de har ingen videre merknader til tiltakene.

Det har tidligere ikke være søknader til Hallingskarvet nasjonalparkstyre om å installere solcelleanlegg på bygninger i Hallingskarvet nasjonalpark. Om det blir gitt dispensasjon til solcellepanel i denne saken, vil det kunne ha føringer for nye hytter og steinbuer som søker dispensasjon om å sette opp solcellepanel.